

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

*AVRUPA YEŞİL MUTABAKATI VE
TÜRKİYE'NİN YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI*

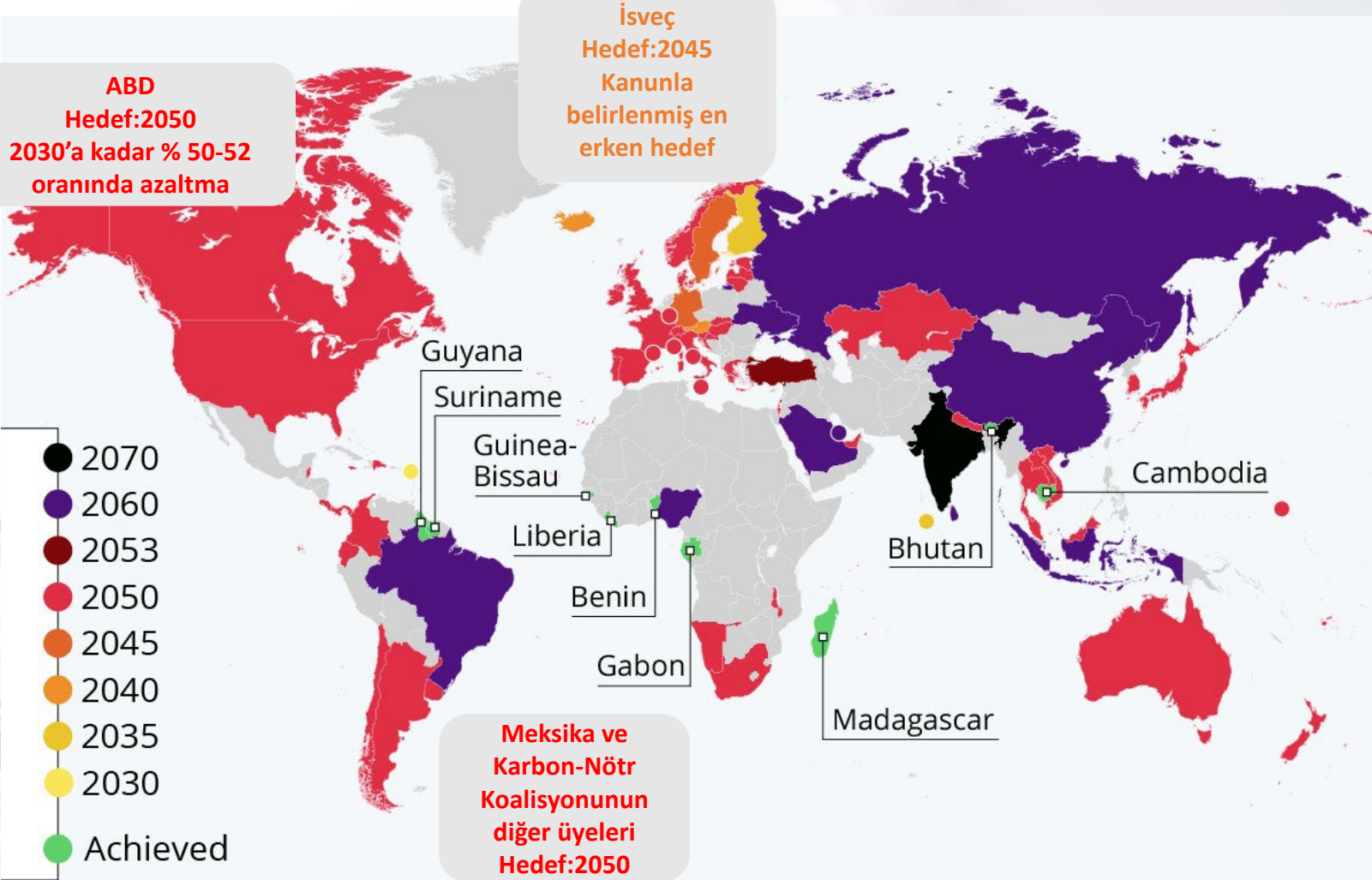

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Küresel Düzeyde Karbon-Nötr Ekonomi Hedefleri

Küresel Düzeyde Karbon-Nötr Ekonomi Hedefleri

Source: Energy & Climate Intelligence Unit

Avrupa Yeşil Mutabakatı

İlk karbon -
nötr kıta
olma hedefi

2030 Sera Gazı
Emisyon
Azaltım
Hedefinin
Yükseltilmesi
(%55)

Tüm politika
enstrümanlarının
gözden
geçirilmesi

- 2050 yılında İklim -Nötr ilk kıta olma hedefi, iklim değişikliği ile mücadeleyi AB'nin en öncelikli politika alanı haline getirmiştir . 11 Aralık 2019 tarihinde açıklanan AYM, önümüzdeki yıllarda AB'nin tüm politikalarının iklim değişikliği ekseninde şekillendirilmesini öngörmektedir.
- AB 2050 yılına kadar sanayisinin dönüşümünü gerektiren yeni bir büyüme stratejisi benimseyeceğini açıklamıştır.

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Avrupa Yeşil Mutabakatı

Sürdürülebilir Dönüşümün
Finansmanı

Adil Geçiş

55'e Uyum (Fitfor 55) Paketi

14
Temmuz
2021

«Fit for 55»
Paketi

➤ Avrupa Komisyonu'nun 2021 Çalışma Programı kapsamında açıklanan «55'e Uyum» paketi ile emisyonların 2030 yılına kadaren az %55 oranında azaltılmasını hedefini hayata geçirebilmek amacıyla Komisyon tarafından iklim ve enerji alanında çıkarılacak mevzuatın kapsamı belirlenmiştir.

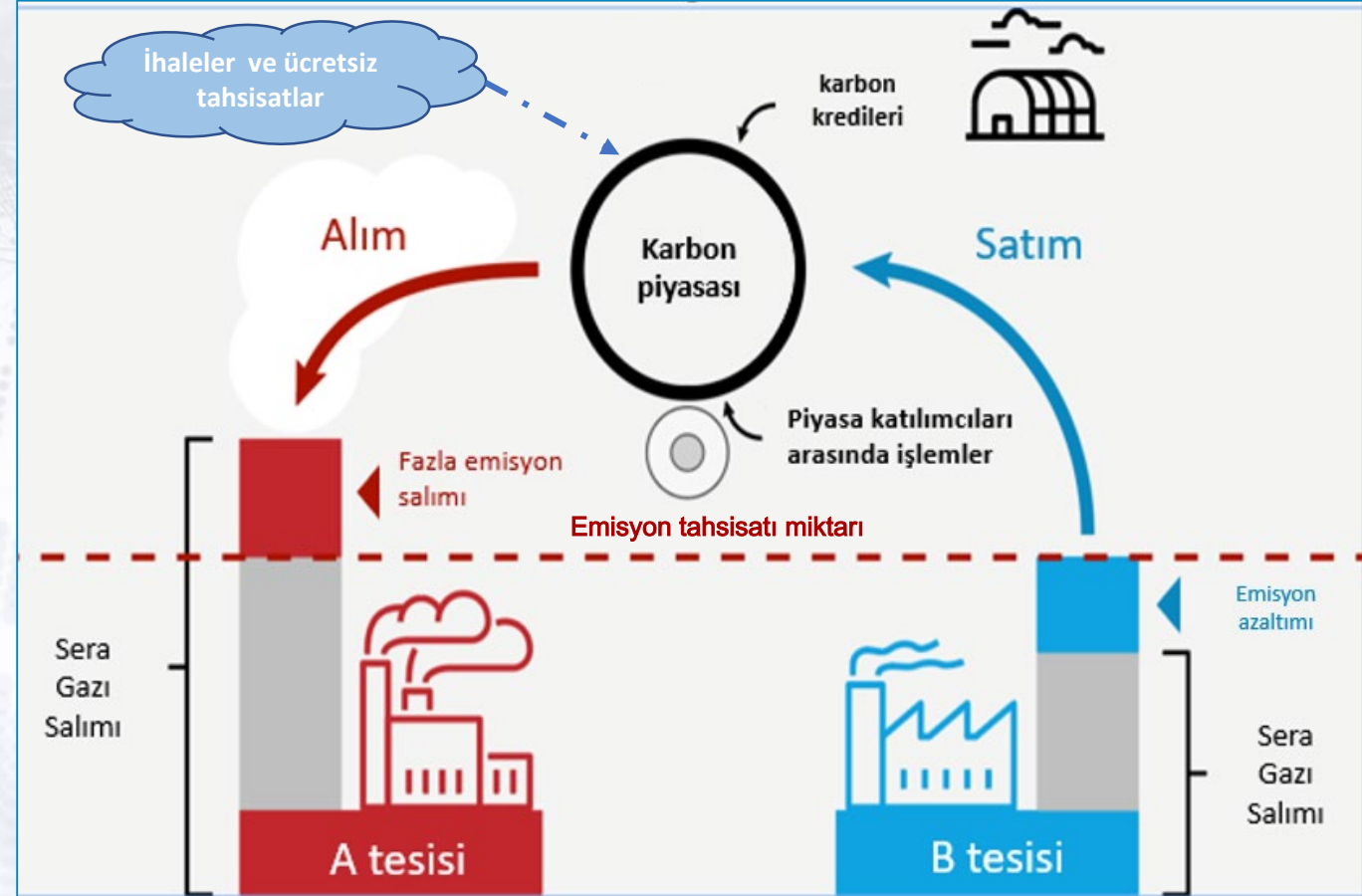
➤ «Fit for 55» paketi kapsamında 14 Temmuz 2021 tarihinde sunulan yeni mevzuat/revizyon önerileri:

- AB Emisyon Ticaret Sistemi revizyonu
- Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması Tüzüğü
- Emek Paylaşım Tüzüğü
- Enerji Vergisi Direktifi revizyonu
- Yenilenebilir Enerji Direktifi revizyonu
- Enerji Verimliliği Direktifi revizyonu
- Arazi Kullanımı, Ormancılık ve Tarım Tüzüğü
- Otomobiller ve Kamyonetler için CO2 Emisyon Standartlarını Belirleyen Tüzüğün revizyonu
- Alternatif Yakıtlar Altyapı Tüzüğü revizyonu
- «ReFuelEU Havacılık» ve «FuelEU Denizcilik» inisiyatifleri

AB EMİSYON TİCARET SİSTEMİ (AB ETS)

- Sera gazı azaltımını sağlamaya yönelik piyasa temelli mekanizma
- Sistem, bir emisyon üst sınırı (cap) belirleyerek emisyon salımını izne bağlar → işletmelerden yıllık emisyonları kadar tahsisatı yıl sonunda teslim etmeleri beklenir.
- Kapsamı, elektrik üretimi, emisyon -yoğun sanayi üretimi ve havacılık emisyonlarının yanında 2024 itibariyle deniz taşımacılığı emisyonlarını içerecek şekilde genişletilmiştir.
  - ETS2: Binalar ve karayolu ulaşımda fosil yakıt kaynaklı emisyonlar / Sosyal İklim Fonu
- ETS'de tahsisatlar ihale usulüyle satışa çıkartılır veya ücretsiz dağıtılır. Piyasada işletmeler arasında tahsisat alım satımına izin verilir → Emisyonunu düşürebilen firmalar kar eder.
- ETS gelirleri: yeşil ve adil dönüşümün finansmanı
- ETS'nin sıkılaştırılması → karbon ücretlerinde artış
  - 2024: 90 milyon, 2026: 27 milyon ton CO2 karşılığı tahsisat sistemden kaldırılacak
  - Piyasadaki tahsisatlarda → 2024-2027: yıllık %4,3 ; 2028-2030: %4,4 oranında azaltım

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

AB - Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması

Amaç: Karbon kaçağının önlenmesi; Avrupa üretici sektörlerinin rekabet gücünün korunması

İthalatta eşyanın karbon içeriğine göre (ton/€) karbon fiyatlandırması

Geçiş Dönemi 1 Ekim 2023- raporlama yükümlülüğü içeren geçiş dönemi
1 Ocak 2026 -, doğrulama ve karbon fiyatlandırmaya ilişkin yükümlülükler

«AB’de yerleşik yetkili ithalatçılar» üzerinden ithalat

AB ETS’sini uygulayan veya AB ETS’si ile bağlantılı emisyon ticaret sistemi olan ülke/topraklar uygulamadan muaf – (Norveç, İzlanda, Lihtenştayn, İsviçre, Büsingen, Heligoland, Livigno, Ceuta, Melilla)

Üçüncü ülkelerde ödenmiş eşdeğer karbon ücretleri, ithalatta mali yükümlülükleri düşürecek

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

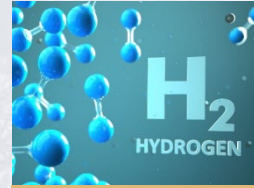
AB SINIRDA KARBON DÜZENLEME MEKANİZMASI KAPSAMI

DEMİR-ÇELİK

ALÜMİNYUM

HİDROJEN

ELEKTRİK

GÜBRE

ÇİMENTO

DOLAYLI EMİSYONLAR

Karbon kaçağı
riski yüksek
öncelikli sektörler

Sektör ve
emisyon
kapsamı
genişleyebilir

SKDM Tüzüğü

EK I: Ürün ve sera gazı kapsamı

EK II: Dolaylı emisyon
hesabından muaf tutulan
ürünler*

*Muafiyet 2026 sonrası için ve
liste değişebilir

AB ETS Sektörleri
(2030)

GİRDİLER

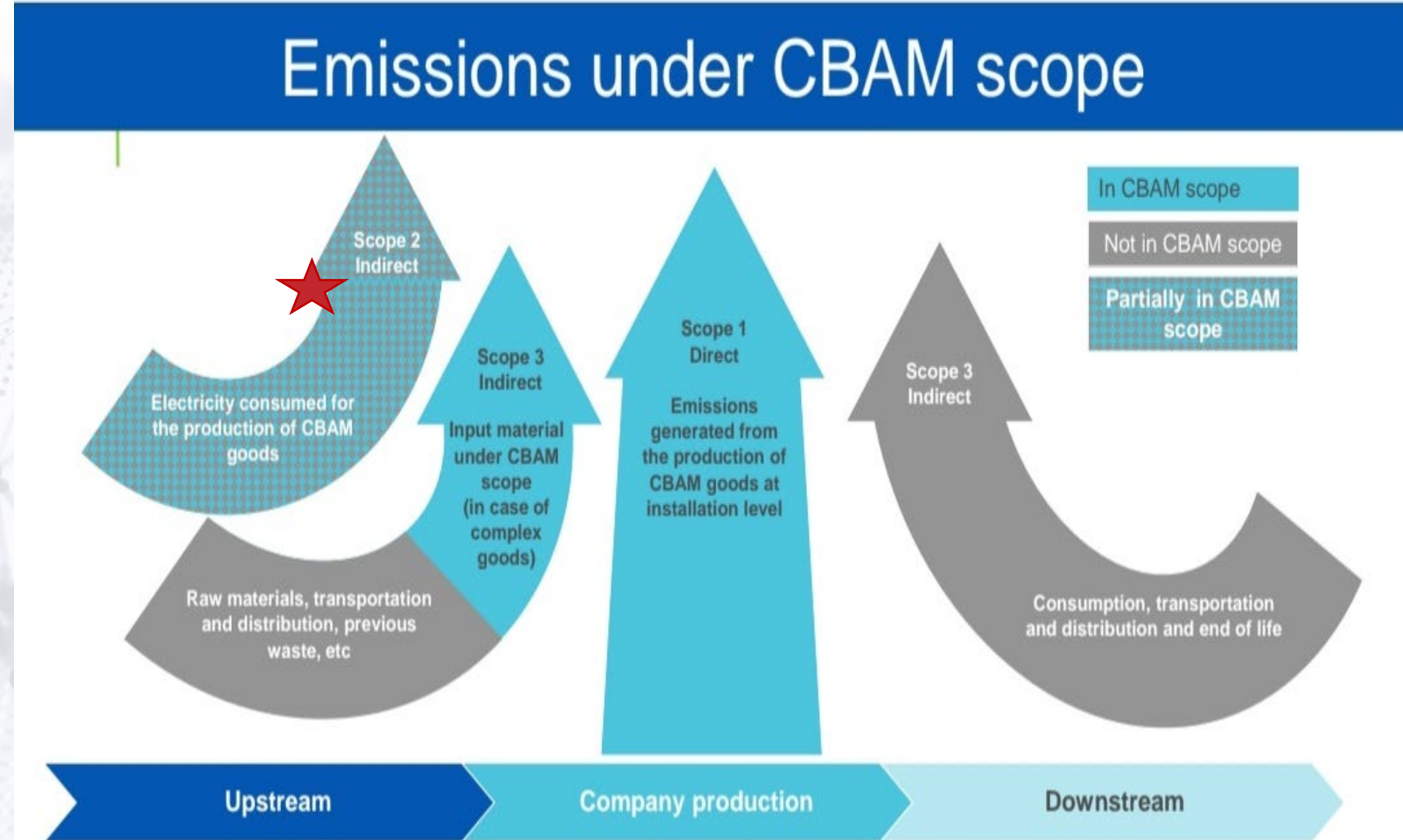
İŞLENMİŞ ÜRÜNLER/KULLANICI SEKTÖRLER

SKDM EMİSYON KAPSAMI

- **Kapsam-1 Doğrudan emisyonlar:** ürünün üretim süreçlerinden kaynaklanan karbon salımı (üretim sürecinde tüketilen ısıtma ve soğutmanın üretiminden kaynaklı olan emisyonlar da dahil)
- **Kapsam-2 Dolaylı emisyonlar:** Üretim süreçlerinde kullanılan elektrik enerjisinin üretimi aşamasında salınan emisyonlar.
- **Kapsam-3 Girdi kaynaklı dolaylı emisyonlar:** Ürünün üretiminde girdi olarak kullanılan ve yine SKDM ürün listesinde yer alan girdi/ara malların üretimi aşamasında salınan emisyonlar.
(Tedarikçilerden temin edilerek hesaplama dahil edilecektir.)

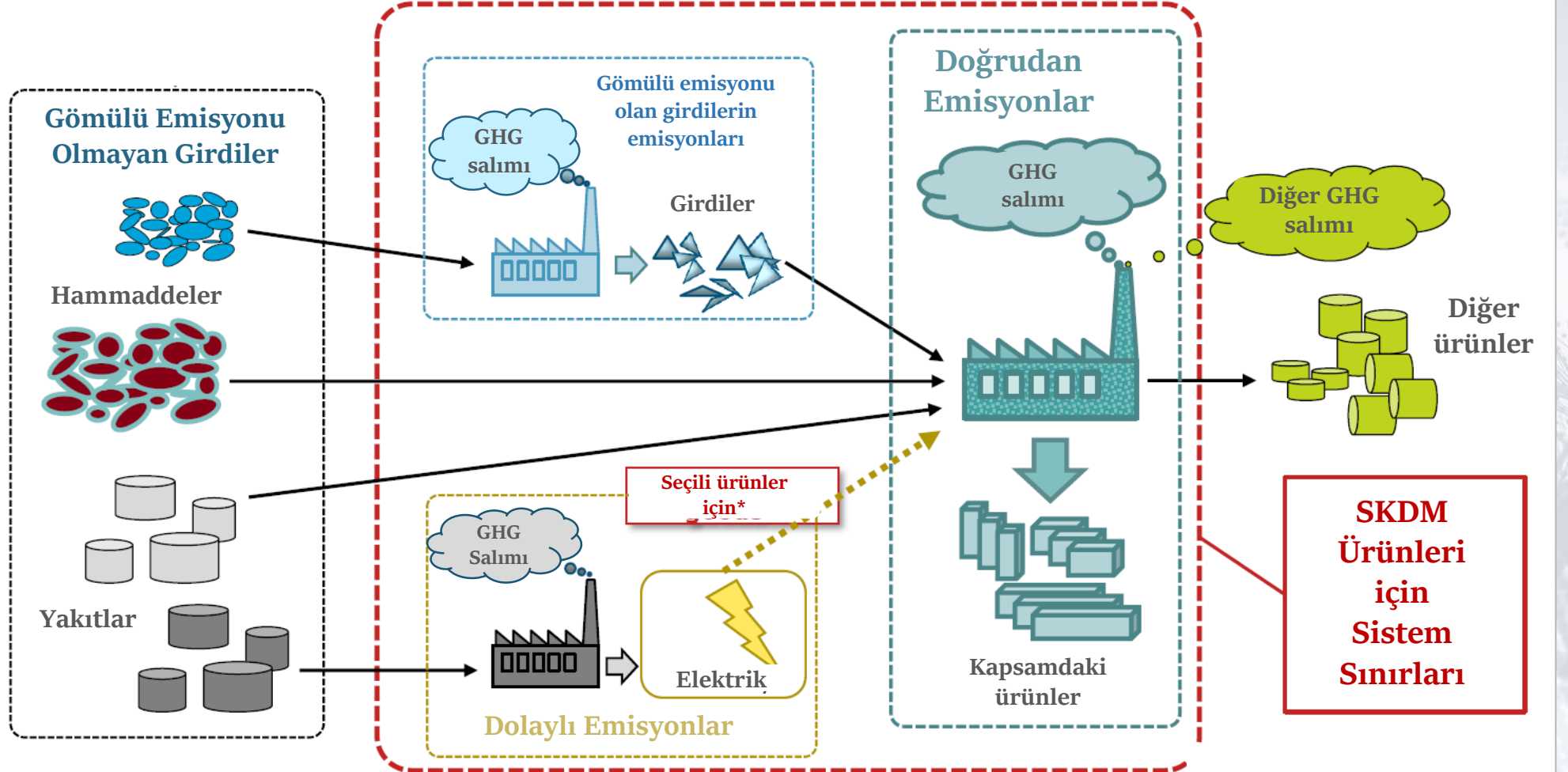
SKDM'DE EMİSYON İZLEMESİNİN ESASLARI VE SINIRLARI

SKDM Kapsamı:

SKDM Tüzüğü EK 1:

Sadece EK 1'de listelenen ürünler, EK 1'de listelenen bir diğer ürünün üretiminde kullanılıyor ise bu girdilerin gömülü emisyonları kullanıldığı ürünün gömülü emisyon hesaplamasında dikkate alınacak.

GÖMÜLÜ EMİSYONLARIN HESAPLAMA UNSURLARI

* Geçiş döneminde tüm ürünler için

SKDM KAPSAMI ÜRÜN GRUPLARINDA İHRACATIMIZ

DEMİR ÇELİK

YIL	AB27'ye ihracatımız	Dünyaya İhracat	AB'nin Payı
2021	8.850.564	22.869.050	%39
2022	8.158.748	22.122.250	%37
2023	6.255.273	16.175.385	%39

GÜBRE

YIL	AB27'ye ihracatımız (USD)	Dünyaya İhracat (USD)	AB'nin Payı
2021	150.327	536.474	%28
2022	476.032	1.036.904	%46
2023	232.996	1.367.563	%17

ELEKTRİK

YIL	AB27'ye ihracatımız (USD)	Dünyaya İhracat (USD)	AB'nin Payı
2021	172.033	248.355	%69
2022	225.653	293.267	%77
2023	149.041	207.396	%72

ALÜMİNYUM

YIL	AB27'ye ihracatımız (USD)	Dünyaya İhracat (USD)	AB'nin Payı
2021	2.889.409	4.875.659	%59
2022	3.999.717	6.447.602	%62
2023	3.016.722	5.111.345	%59

ÇİMENTO

YIL	AB27'ye ihracatımız (USD)	Dünyaya İhracat (USD)	AB'nin Payı
2021	208.765	1.368.072	%15
2022	246.613	1.664.828	%15
2023	116.901	496.539	%24

HİDROJEN

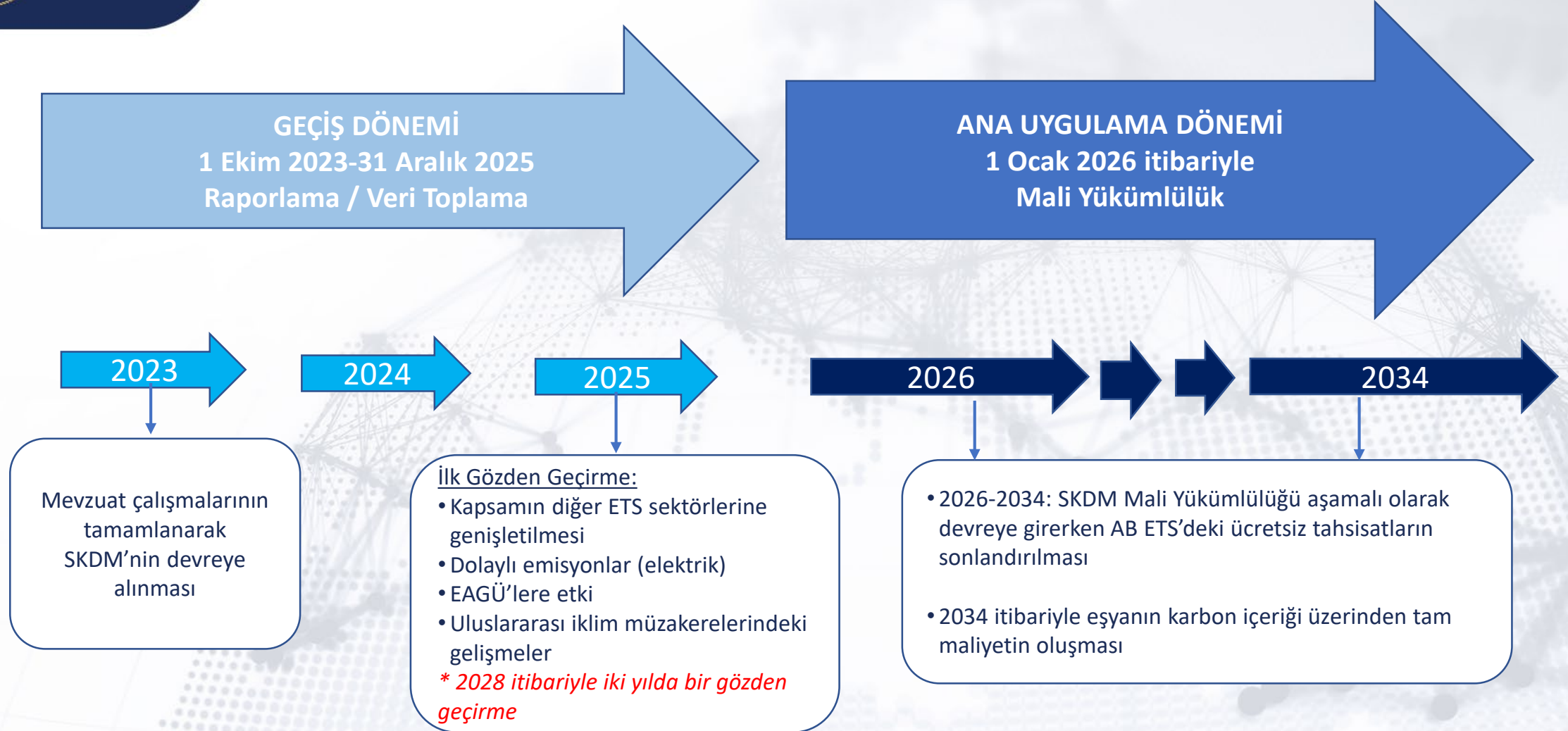
YIL	AB27'ye ihracatımız (USD)	Dünyaya İhracat (USD)	AB'nin Payı
2021	0.1	20	%1
2022	6	35	%17
2023	8	51	%17

*1000 USD

2023 yılı itibariyle SKDM ürünlerinde AB'ye toplam ihracatımız 9,8 milyar ABD Doları tutarında olup söz konusu ürünlerde AB'ye ihracatın dünyaya toplam ihracatımız içindeki payı %42'dir.

SKDM UYGULAMA TAKVİMİ: AŞAMALI GEÇİŞ

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

İKİNCİL MEVZUATLA DÜZENLENECEK HUSUSLAR

Law

Have your say

Gömülü
Emisyonların
Ölçüm ve
Raporlama
Esasları

Raporlama
Rehberleri

CBAM
Sertifikalarının
Alım Satımı

2024/Q2

İthalatçıların
Yetkilendirilmesi

2024/Q3

Emisyon
Doğrulama
Esasları ve
Doğrulayıcıların
Yetkinlikleri

2024/Q4

Üçüncü
Ülkelerde
Ödenmiş
Karbon Fiyatı

Kayıt Sisteminin
(CBAM Registry)
Kurulması

2024/Q3

Gümrük
İşlemleri

2024/Q4

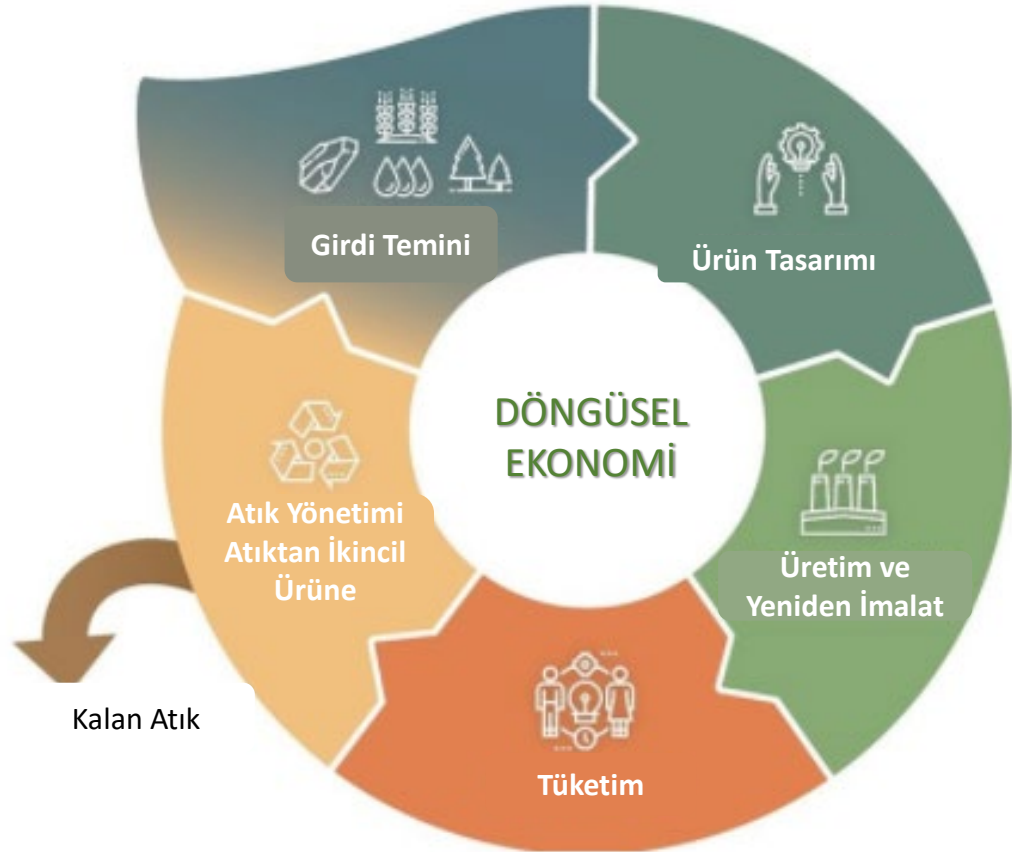
Doğrulayıcı
Kuruluşların
Akreditasyonu

2024/Q2

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Döngüsel Ekonomi Eylem Planı

SATIN AL-KULLAN-AT

YENİDEN KULLAN-TAMİR ET-GERİ DÖNÜŞTÜR

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

DÖNGÜSEL EKONOMİYE PLANI

SÜRDÜRÜLEBİLİR ÜRÜN İNİSİYATİFİ

Sürdürülebilir Ürünler için Eko-Tasarım Tüzüğü- 2023 IV. Çeyrek

Öncelikli sektörler: Tekstil, seramik, lastik, mobilya, demir-çelik, demir harici metaller, alüminyum

Batarya ve Batarya Atıkları Tüzüğü

Yapı Malzemelerinin Revizyonu Tüzüğü Taslağı

Ambalaj ve Ambalaj Atıkları Tüzüğü Taslağı

Döngüsel Araç Tasarımı Kuralları ve Ömrünü Tamamlamış Araçların (ÖTA) Yönetimine ilişkin Tüzük Taslağı

Gıda ile Temas Eden Geri Dönüştürülmüş Plastik Materyallere İlişkin Komisyon Tüzüğü

Sürdürülebilir ve Döngüsel Tekstil Stratejisi

Eko- tasarım kuralları
Asgari geri dönüştürülmüş içerik vb.

Zorunlu Yeşil Kamu Alımları Kriterleri

DİJİTAL ÜRÜN
PASAPORTU

Atık Yönetimi

Özen Yükümlülüğü

NET SIFIR SANAYİ YASASI TASLAĞI

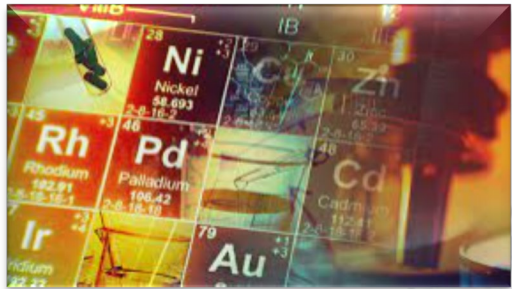

STRATEJİK NET SIFIR SEKTÖRLER: 2030 yılına kadar bu teknolojilerin %40'ünün AB'de üretilmesi

- Fotovoltaik güneş panelleri
- Açık deniz dahil rüzgar türbinleri
- Pil/Depolama teknolojileri
- Isı pompaları ve jeotermal enerji teknolojileri
- Elektrolizörler ve yakıt hücreleri
- Biyogaz/ biyometan teknolojileri
- Karbon yakalama ve depolama teknolojileri (CCS)
- Şebeke teknolojileri

KRİTİK HAMMADDE YASASI TASLAĞI

- Stratejik hammaddelerde madencilik, işleme ve geri dönüştürme kapasitesinin geliştirilmesi
- Yıllık tüketiminin %65'inden fazlası için tek bir ülkeye bağımlı olunmaması
- Stratejik ve kritik hammaddeler: **Kobalt** (%60 Çin), **Manganez** (%97 Çin), **Lityum** (%81 Çin) **Nadir Toprak elementleri** (%97 Çin), **Platinyum Grubu Metaller** (%71 G. Afrika), **Bor** (%98 Türkiye)

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

YATAYLANLAR

KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÖZEN YÜKÜMLÜLÜĞÜ DİREKTİFİ

+500 istihdam, 150 milyon Euro ciro

Tekstil, madencilik, gıda sektöründe faaliyet gösteren şirketler için - +250 istihdam, 40 milyon Euro ciro

Tedarik ve değer zinciri yaklaşımı

İnsan hakları, sosyal haklar, çevre ve iklim değişikliğine etkiler

ALDATICI YEŞİL SÖYLEMLERİN ENGELLENMESİ

Tüketici Hakları Direktifi ve Haksız Rekabet Direktifinin revizyonu

Eko-etiket mevzuatının revizyonu

Yeşil Beyanlar Direktifi Taslağı

Ürünlerin Tamirine İlişkin Ortak Kurallar Direktif Taslağı

ZORUNLU YEŞİL KAMU ALIMLARI KRİTERLERİ

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

DÖNGÜSEL ATIK EKONOMİSİ

ATIK ÇERÇEVE TÜZÜĞÜ REVİZYONU

Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu

Extended Producer Responsibility (EPR)

Tekstil atıklarının ayrı toplanması -2025

Ürünün toplanması ve dögüsel ekonomiye kazandırılmasından atık haline dönüşmesi sürecine kadar tüm aşamalardan üreticinin bizzat sorumlu olması

ATIK SEVKİYATI TÜZÜĞÜ REVİZYONU

Atıkların OECD üyesi olmayan ülkelere ihracatının kısıtlanması

OECD üyesi ülkelere atık ihracatının izlenmesi, geri dönüşüm tesislerinin denetlenmesi

ORMANSIZLAŞMANIN ÖNLENMESİ Tüzüğü 9 Haziran 2023

Mevzuat kapsamı: Palm yağı, sığır eti, ağaç/ahşap ürünleri, kauçuk, kahve, kakao ve soya ve bunların türevleri (deri, çikolata ve mobilya)
İki yılda bir yapılacak gözden geçirme ile kapsam genişlemesi

- AB pazarına sunulan ve AB'den ihraç edilen
  - Ürünlerin ormansızlaşmaya sebep olmaması
  - İlgili ülke mevzuatına uygun üretilmesi
- *(arazi kullanım hakkı, çevrenin korunması, işçi hakları, vergi, yolsuzlukla mücadele vb)*
  - **Özen yükümlülüğü beyanı taşıması**

Uygulama tarihi: 30 Aralık 2024

KOBİler: 30 Haziran 2025

AB pazarına sunulan ürünlerin **31 Aralık 2020** tarihinden itibaren ormansızlaşmaya yol açmaması

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI

Yeşil Mutabakat Eylem Planı & Cumhurbaşkanlığı Genelgesi

16 Temmuz 2021

- ❖ Çalışma Grubu'nca yürütülecek çalışmalarla ilgili bir yol haritası oluşturulması hedeflenmiş ve tüm Bakanlıklarımızın ortak mutabakatı ile bir eylem planı hazırlanmış olup Yeşil Mutabakat Eylem Planı 16 Temmuz 2021 tarihinde yayınlanmıştır.
- ❖ Eylem Planı, AYM kapsamında ülkemizi etkileyecek 8 ana başlık ve bilinçlendirmeye yönelik faaliyetleri içeren bir başlık olmak üzere 9 ana başlıkta tüm Bakanlıklarımız tarafından uygun görülen 81 eylemi içermektedir.

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Ticaret Bakanlığı İnternet Sayfası

YEŞİL MUTABAKAT x +
https://ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/yesil-mutabakat

ANA SAYFA KURUMSAL TEŞKİLAT MEVZUAT İSTATİSTİK ÜLKELER İLETİŞİM **YEŞİL MUTABAKAT** ENGLISH E-HİZMETLER

YEŞİL MUTABAKAT

Türkiye ekonomisi ve sanayisinin yeşil dönüşümü; kapsayıcı ve sürdürülebilir bir büyümenin tesis edilmesinin yanı sıra, ülkemizin AB başta olmak üzere, üçüncü ülkelere ihracatında rekabetçiliğinin korunması ve güçlendirilmesi için elzemdir. Bu alanda atılacak adımlar aynı zamanda ülkemizin küresel değer zincirlerine entegrasyonunun geliştirilmesi ve uluslararası yatırımlardan alacağı payın artırılması bakımından da önem teşkil etmektedir.

AB Emisyon Ticaret Sistemi

Genel Bilgi

Avrupa Yeşil Mutabakatı

Yeşil Mutabakat Eylem Planı ve Çalışma Grubu

AB Sınırdaki Karbon Dengeleme Mekanizması

AB Döngüsel ve Sürdürülebilir Sanayi Politikaları

AB Sürdürülebilir Tarım Politikaları

Duyurular

Yeşil
Mutabakat
Eylem
Planı
2021

YEŞİL MUTABAKAT ÇALIŞMA GRUBU

YILLIK FAALİYET
RAPORU

2022

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Ticaret Bakanlığı Youtube Sayfası

Avrupa Birliği Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) Özel Sektör Bilgilendirme Semineri

62 views · 20 hours ago ...more

Ticaret Bakanlığı 16.6K

Subscribe

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

Teşekkürler

Gülizar YAVAŞ

AB Tek Pazar ve Yeşil Mutabakatı Daire Başkanı

Uluslararası Anlaşmalar ve AB Genel Müdürlüğü

abtekpazar@ticaret.gov.tr
